

VACCINERA KLUBBEN MOT DOPING

Fakta om AAS

(Källa: Dopingjouren)

Anabola androgena steroider (AAS) är kemiskt framställt könshormon där testosteron är grunden. De har både vävnadsupbyggande (anabola) och förmanligande (androgena) effekter.

Testosteron är ett könshormon som hos mannen bildas i testiklarna och som hos kvinnan bildas i äggstockarna. Den egna produktionen av testosteron anses hos män vara ca 7 mg/dag och hos kvinnor ca 0,7 mg/dag.

Effekt

Testosteronets anabola verkan sker via ökad proteinsyntes, vilket ger ökad muskelvolym. AAS kan påverka de flesta av kroppens inre organ då det finns receptorer för testosteron i cellernas kärnor. Exempel på funktioner av testosteron hos en man är stimulerad produktion av spermier, stimulering av skäggväxt och stimulering av uppbyggnaden av muskelmassa.

Höga doser testosteron

I medicinska sammanhang förskrivs testosteron som ersättningsbehandling (substitution) vid testosteronbrist. Den kan bero på skada på testiklarna eller hypofysen. All användning av testosteron vid en fullgod egen produktion leder till en nedreglering av den kroppsegna testosteronproduktionen, vilket kan medföra allvarliga biverkningar. Ett stort intag av testosteron påverkar hypofysen, som reglerar hormonbalansen i kroppen. Hypofysen skickar signaler, genom sina styrhormoner LH och FSH, till testiklarna att strypa produktionen av testosteron. Detta medför att testiklarna kan skadas. Om de inte har någon funktion under en längre tid påverkas spermieproduktionen. Testiklarna kan minska påtagligt i storlek så kallad testikelatrofi och det kan vara mycket smärtsamt.

Kännetecken vid AAS-missbruk

- Snabb viktökning
- Ett svullet och plufsigt utseende
- Hudbristningar/striae
- Kraftigt akne
- Krympande testiklar
- Förändrad sexlust och förmåga - ökad i början som sedan minskar eller helt upphör
- Tränings-, kost- och kroppsfixering
- Svängningar av ökad eller minskad självkänsla
- Humörsvängningar - nedstämd, upprymd, irriterad och aggressiv
- Sömnproblem - ökad, vakenhet, vänder på dygnet
- Gömda piller och ampuller
- ”Smusslande”, undanflykter och bortförklaringar

VACCINERA KLUBBEN MOT DOPING

Biverkningar av AAS

Akne, aggressivitet, avstannad längdtillväxt hos ungdomar, beroende, blodfettförändringar, ökad risk för blodpropp, depression, förändringar i levern, förändringar i njurarna, hjärtbesvär, håravfall, högt blodtryck, maniska tillstånd, minskad eller ingen sexlust, oro, panikångest, psykos, striae (hudbristningar), sömnstörningar, vanföreställningar, vätskeansamling i kroppen.

Specifika biverkningar för män

Bröstkörtelförstoring, potensproblem, testikelförtvining, testikelsmärta, försämrad spermproduktion och risk för sterilitet, prostataförstoring, nedreglering av den egna könshormonproduktionen, ökade östrogennivåer.

Specifika biverkningar för kvinnor

Maskulinisering, menstruationsrubbingar, minskad fertilitet, livmodersförändringar, ökad kroppsbehåring, hårväxt i ansiktet, håravfall på skallen, basröst på grund av tillväxt av struphuvudet, förminskade bröst, klitoristillväxt, risk för fosterskador.

Särskild lag om AAS

I svensk lag regleras dopingbrott i ”Lagen om förbud mot vissa dopningsmedel”. Inom idrotten finns det dopingregler. Det är två helt skilda regelverk som behandlar två helt olika företeelser. Inom idrotten betraktas till exempel en del astmamediciner och många andra vanliga läkemedel som doping. I svensk lag handlar det endast om bruk och hantering av AAS, testosteron och tillväxthormon.

AAS i samhället

De som dopar sig utan att vara tävlingsidrottare har andra skäl till detta än att fuska till sig idrottsresultat. Sådan doping handlar i princip uteslutande om AAS. Missbruk av AAS är idag ett växande samhällsproblem med ett drogrelaterat missbruk i syfte att förändra kroppen eller för att få de psykiska effekterna av drogen.

Rikskriminalpolisen rapporterar ett ökat användande av AAS bland kriminella individer. AAS ökar aggressivitet och mod och gör användarna mer våldsbenägna. Bland narkomaner verkar AAS etablerat sig som en drog bland andra.

Det till antalet största problemet är styrketränande motionärer med kroppsbyggarideal som använder AAS för att snabbt öka i vikt. Bland motionärer förekommer det att AAS också blir inkörsporren till traditionellt narkotikamissbruk.

Lär mer om AAS

På www.dopingjouren.se finns mer att läsa om AAS som samhällsproblem. Bra grundfakta finns även i skriften ”Dopning i samhället – Var? Hur? Vem? Varför?”. Den finns att beställa gratis från Statens Folkhälsoinstitut. Se www.fhi.se under publikationer.

Där finns också boken ”Ren träning – en handbok kring dopning för personal vid träningsanläggningar”. Den går att ladda ned gratis som pdf och säljs också av FHI.